

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΩΤΑΚΗΣ

Ο μεγάλος υπηρέτης

ΚΕΔΡΟΣ

Δημήτρης Σωτάκης: *Ο μεγάλος υπηρέτης*

ISBN 978-960-04-5046-0

Υπεύθυνη Τμήματος Επιμέλειας-Διόρθωσης: Μαρία Σπανάκη
Επιμέλεια-Διόρθωση: Βασιλική Κουρούδη
Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διόρθωση: Νικολέττα Δουλάμη

© *Δημήτρης Σωτάκης, 2019*

© *Εκδόσεις Κέδρος, Α.Ε., 2019*

Κέδρος Εκδοτική Α.Ε.

Γ. Γενναδίου 3

Αθήνα 106 78

τηλ. 210 38 09 712-14 • φαξ 210 33 02 655

www.kedros.gr • www.facebook.com/kedros.gr

e-mail: books@kedros.gr

ΚΕΔΡΟΣ

1

Η τελευταία φορά που είχα συναντήσει τον Μάριο, πριν από το μοιραίο εκείνο Σαββατοκύριακο, ήταν τέσσερα χρόνια νωρίτερα, στο τραπέζι γενεθλίων του θείου· ένα οικογενειακό έθιμο που τηρούνταν ευλαβικά για πολλά χρόνια, μέχρι που ο θείος αρρώστησε και έχασε κι ο ίδιος το ενδιαφέρον του για αυτές τις συναθροίσεις. Ομολογώ ότι σε εκείνη την επίσκεψη δεν αντάλλαξα ούτε μια κουβέντα μαζί του· είχα φτάσει εκεί αργά το μεσημέρι – οι υπόλοιποι είχαν ήδη αραδιαστεί στον μεγάλο καναπέ του καθιστικού – κι αμέσως ξεκίνησα να πίνω με μανία ούισκι μέχρι και την ώρα του δείπνου. Άλλωστε ο Μάριος δεν ήταν για μένα τίποτα παραπάνω από μια μόνιμη φιγούρα σε εκείνο το σπίτι, τον είχα παρακολουθήσει να μεγαλώνει εκεί

με τον ίδιο πάντα ρόλο, να κάνει δηλαδή τα πάντα για τον θείο και τους καλεσμένους του, ένας πιστός εργάτης, αφοσιωμένος στα καθήκοντά του. Με λίγα λόγια, κανένας λόγος δεν συνέτρεχε και καμία διάθεση δεν είχα να ασχοληθώ περαιτέρω μαζί του. Γνώριζα βέβαια, όπως και οι υπόλοιποι στενοί συγγενείς, ότι αυτός ο άντρας ζούσε πάνω από είκοσι χρόνια σ' αυτό το σπίτι, σε ένα μικρό δωματιάκι στην πίσω αυλή, από τότε δηλαδή που ενηλικιώθηκε – είχαμε περίπου την ίδια ηλικία, ήμασταν πια κοντά στα σαράντα και οι δύο. Το φόντο της ιστορίας ήταν γνωστό σε όλους μας. Η μητέρα του νεαρού Μάριου ήταν το δεξί χέρι του θείου, τότε που εκείνος ήταν ακόμα ένας πανίσχυρος επιχειρηματίας και άλλο στόχο δεν είχε από το να ενδυναμώνει ολοένα την αυτοκρατορία του. Η θεία βέβαια εκείνη την εποχή ήταν ακόμα ζωντανή και καθόλου δεν καλοέβλεπε τον ρόλο της μητέρας του Μάριου, της οποίας τα καθήκοντα δεν περιορίζονταν μόνο στα της δουλειάς, αλλά έφταναν μέχρι το κρεβάτι του θείου· ωστόσο η περηφάνια και ο σπόρος της αμφιβολίας ποτέ δεν επέτρεψαν στη θεία να ξεσπιάσει και να διαταράξει την αρμονία της ζωής τους. Τον ξαφνικό θάνατό της ακολούθησε συμπτωματικά και ο χα-

μός της μπτέρας του Μάριου, κι έτσι τελικά οι δύο πολύτιμες γυναίκες στη ζωή του θείου εξαφανίστηκαν από τον κόσμο με διαφορά ενός έτους. Ο Μάριος, λοιπόν, λίγο μετά την εφηβεία, έμεινε κι εκείνος ορφανός, πατέρα δεν είχε γνωρίσει ποτέ, γι' αυτό ο θείος, αφού σκέφτηκε πολύ σοβαρά και ώριμα ποια θα ήταν η ορθότερη κίνηση, κατέληξε ότι δεν θα ταίριαζε στην ιδιοσυγκρασία τους να τον «υιοθετήσει», να αποκτήσει δηλαδή έναν γιο σε τέτοια προχωρημένη ηλικία, συνεπώς του πρότεινε κάτι άλλο, να τον προσλάβει με κανονικό μισθό στο σπίτι, για να του κάνει τις δουλειές και να φροντίζει διάφορα γραφειοκρατικά θέματα: αυτός ο ρόλος, όσο ο θείος μεγάλωνε, γινόταν όλο και πιο αναγκαίος, μια που ο ίδιος είχε πια ξεμείνει από φυσικές δυνάμεις και η υγεία του είχε αρχίσει να παίρνει σταδιακά την κάτω βόλτα. Κι εκείνο το μακρινό μοιραίο Σαββατοκύριακο, όταν τον πρωτοαντίκρισα μπαίνοντας στο σπίτι, ούτε που σκέφτηκα να τον χαιρετήσω, όχι, δεν ήμουν αγενής, απλώς οι συνθήκες εκεί ήταν πραγματικά ιδιαίτερες και η ατμόσφαιρα βαριά, αφού ο θείος σύντομα θα μας αποχαιρετούσε. Τρέξαμε όλοι μόλις ενημερωθήκαμε το δυσάρεστο, μερικοί και από μακρινά μέρη του κόσμου, ξαδέρφια που είχα να

δω αρκετό καιρό, τα αδέρφια του, δικοί του άνθρωποι, που δεν θα μπορούσαν να λείπουν από κοντά του εκείνες τις τελευταίες στιγμές. Όταν έφτασα οι περισσότεροι ήταν ήδη εκεί, χαιρετηθήκαμε και ανταλλάξαμε χαμηλόφωνα τα νέα μας περιμένοντας τον γιατρό· είχε τηλεφωνήσει ότι θα ερχόταν το απόγευμα για ένα τελευταίο ανακοινωθέν σχετικά με την κατάσταση του ασθενούς. Όλα αυτά διαδραματίζονταν στο ισόγειο του σπιτιού, ο θεός βρισκόταν ξαπλωμένος στον πάνω όροφο, σε κώμα, συντροφιά με δυο νοσοκόμες που στέκονταν μέρα νύχτα στο πλάι του. Κατά τα άλλα, η θλίψη μας ήταν σχετικά ελεγχόμενη, αφού θα μπορούσε να πει κανείς ότι ο θεός έφευγε απ' τη ζωή ευτυχισμένος και έχοντας πετύχει όσα ήθελε: είχε χορτάσει τα υλικά αγαθά, αλλά και τον έρωτα, που απλόχερα του είχαν προσφέρει οι δύο αγαπημένες του γυναίκες.

Όταν αποφάσισε να εγκαταλείψει το πολυτελές διαμέρισμά του στην πόλη και να μετακομίσει σε αυτή την τεράστια εξοχική κατοικία, όλοι πιστέψαμε ότι ήταν θέμα χρόνου να το μετανιώσει και να επιστρέψει στο κέντρο της πρωτεύουσας όπου είχε ζήσει όλη τη μέχρι τότε ζωή του· κι εγώ είχα υποθέσει ότι δεν θα άντεχε περισσότερο από

έναν δύο μήνες. Κι όμως πέσαμε όλοι έξω, ο θείος αγάπησε αυτό το σπίτι και ποτέ δεν γύρισε πίσω, γεγονός ομολογουμένως παράδοξο, αν σκεφτεί κανείς την εμμονή του, όλα τα προηγούμενα χρόνια, για τις απολαύσεις της αστικής ζωής και την κυριολεκτική ψύχωση που είχε με τις επιχειρήσεις του. Το εξοχικό σπίτι, ωστόσο, δεν απείχε πολύ από την πόλη, βρισκόταν σε έναν μικρό οικισμό, καμιά σαρανταριά χιλιόμετρα από το κέντρο· η μικρή αυτή κοινότητα φώλιαζε σε μια μεγάλη στροφή της εθνικής οδού και σταδιακά είχε εξελιχθεί σε μια περιοχή με πολλά πλούσια σπίτια, αλλά χωρίς τα απαραίτητα μαγαζιά με τα είδη πρώτης ανάγκης· συνεπώς όλα τα ψώνια έπρεπε να γίνονται στις περιφερειακές περιοχές ή ακόμη και στην πρωτεύουσα, και όλα αυτά βέβαια αποτελούσαν καθήκοντα του Μάριου. Και θέλω να τονίσω σε αυτό το σημείο ότι μοιάζαμε πολύ με τον Μάριο. Θα μπορούσε να μας περάσει κανείς για αδέρφια, να, δεν χωράει αμφιβολία, είχαμε σχεδόν το ίδιο βάρος και το ίδιο ύψος, παρόμοιο σουλούπι, λαμπερό βλέμμα, αλλά και μια παράξενη θλίψη στις κινήσεις μας, και ήμουν λίγο, το πολύ δυο χρόνια, μεγαλύτερός του. Η μόνη διαφορά ήταν ότι εκείνος ήταν πιο μελαχρινός από μένα, το δέρμα του

ήταν έναν τόνο σκουρότερο, όμως ήταν φανερό ότι μοιάζαμε, λίγο παρατηρητικός να ήταν κανείς δεν ήταν δύσκολο να το διακρίνει.

Εκείνο το μεσημέρι πέρασε χωρίς να το καταλάβουμε, είχαμε καιρό να συναντηθούμε όλοι μαζί και χαμηλόφωνα είχαμε πιάσει την κουβέντα, κατά διαστήματα κάποιος διηγούνταν μια παλιά ιστορία ή θυμόταν κάτι ξεκαρδιστικό απ' το παρελθόν και του ξέφευγε ένα ηχηρό γέλιο, μέχρι που κάποιος άλλος του υπενθύμιζε ότι ο θεός βρισκόταν στον πάνω όροφο σε κρίσιμη κατάσταση και έτσι χαμήλωνε και πάλι τον τόνο της φωνής του. Θα έλεγε, πάντως, κανείς ότι μάλλον ήμασταν ενθουσιασμένοι που έβλεπε ο ένας τον άλλο και υπό διαφορετικές συνθήκες θα του δίναμε να καταλάβει με μερικά ποτηράκια κρασί, όμως για την ώρα, όσοι πίναμε, πίναμε από νευρικότητα και από μια φυσική αμηχανία μέχρι την επίσκεψη του γιατρού, ο οποίος τελικά αφίχθη στις τέσσερις και μισή. Πρώτα είδαμε τη σκιά του που πλησίαζε στην εξώπορτα, διασχίζοντας τη μεγάλη αυλή, και ύστερα ακούσαμε το κουδούνι. Σηκωθήκαμε όλοι όρθιοι με την αγωνία έκδηλη στα πρόσωπά μας, ο Μάριος, που είχε εκείνη τη στιγμή πεταχτεί πάνω, κατέβηκε γρήγορα την εσωτερική σκάλα και άνοιξε

την πόρτα. Ο γιατρός ήταν ένας κύριος γύρω στα εξήντα, με μυωπικά γυαλιά και καπέλο, συμπαθής στην όψη και με μια ιδιαίτερη ευγένεια να ξεχειλίζει από κάθε φράση που ξεστόμιζε όταν ξεκίνησε να μας μιλάει. Κάθισε στη μεγάλη πολυθρόνα στο κέντρο του δωματίου και άρχισε να μας εξηγεί αργά και καθαρά.

«Γνωρίζω τον θείο σας πολλά χρόνια, είναι ένας αξιαγάπητος άνθρωπος και, πάνω απ' όλα, έχω και προσωπικές σχέσεις μαζί του, μας ενώνει μια βαθιά φιλία. Καταλαβαίνετε, λοιπόν, ότι είναι μια πολύ δύσκολη στιγμή και για μένα τον ίδιο. Τα νέα δεν είναι καλά, δεν μπορώ να το κρύψω, μα αυτό άλλωστε το γνωρίζετε ήδη, γι' αυτό είστε εδώ σήμερα. Δεν θέλω να σας κουράσω με ιατρικές αναλύσεις, παραμένω ωστόσο πάντα στη διάθεση όποιου θέλει να γνωρίζει το ιατρικό ιστορικό, όμως κι αυτό θα ήταν μάταιο, όλα είναι πια ζήτημα μερικών ωρών. Σχίζεται η καρδιά μου στα δύο τώρα που σας το λέω αυτό, μα δεν μπορώ να κάνω κι αλλιώς. Γνωρίζετε ότι νοσηλεύτηκε στο νοσοκομείο το προηγούμενο διάστημα. Βρίσκεται όμως πια εδώ, στο σπίτι του, ύστερα από δική μου παρέμβαση γιατί δεν ήθελα να περάσει αυτές τις τελευταίες στιγμές ανάμεσα σε γιατρούς και νοσο-

κομειακούς διαδρόμους. Ελπίζω να συμφωνείτε κι εσείς».

Βουβοί κάναμε ένα νεύμα ότι ναι, και βέβαια συμφωνούμε, και ευθύς αμέσως ο γιατρός σπκώθηκε από την πολυθρόνα, κάποιιο τον χτυπήσαμε στην πλάτη σαν να θέλαμε να τον παρηγορήσουμε, αστείο κάπως θέαμα αν σκεφτεί κανείς ότι μάλλον εκείνος έπρεπε να παρηγορήσει εμάς. Την ώρα που ο γιατρός ανέβαινε με αργό ρυθμό τη σκάλα, εμείς καθίσαμε ξανά στις θέσεις μας και συνεχίσαμε να πίνουμε το ποτό μας, σαν να είχε τελειώσει η πρώτη πράξη μιας θεατρικής παράστασης και, αφού είχαμε κάνει το χρέος μας ως θεατές, περιμέναμε την επόμενη. Πόσοι είχαμε μαζευτεί συνολικά; Ίσως καμιά εικοσαριά, αν θυμάμαι καλά, και τα δωμάτια των ξένων ήταν ήδη έτοιμα, εκεί θα περνούσαμε τη νύχτα.

Δεν θα παρακάμψω και μια ζαβολιά που κάναμε: εγώ με δύο ξαδέρφια, που ζούσαν στον βορρά και σπάνια τα συναντούσα, το σκάσαμε από το σπίτι και ξενυχτήσαμε σε ένα κοντινό παλιό καφενείο που, ευτυχώς, διέθετε άφθονο αλκοόλ και έμενε ανοιχτό μέχρι μετά τα μεσάνυχτα. Ο γιατρός είχε παραμείνει στο δωμάτιο του θείου για δέκα το πολύ λεπτά και φεύγοντας απλώς μας καληνύ-

χτισε και μας υποσχέθηκε ότι θα επέστρεφε την επόμενη μέρα το πρωί.

Τη νύχτα έμεινα ξαπλωμένος στο κρεβάτι και κοιτούσα το ψηλό ταβάνι. Εκείνη η περίοδος ήταν δύσκολη για μένα. Είχα μόλις χωρίσει από μια γυναίκα που παραλίγο να παντρευτώ· ωστόσο οι τελευταίοι μήνες της σχέσης ήταν εφιαλτικοί, καβγαδίζαμε κάθε τρεις και λίγο, ούτε και εγώ δεν είχα καταλάβει πώς αναποδογύρισε εκείνο το όχημα, λες και κάποιος μας καταράστηκε και όλα πήγαν κατά διαόλου. Αισθανόμουν πάντως ανακουφισμένος, είχα εξαντληθεί με εκείνη την ιστορία. Ζαλισμένος από το ποτό, αποκοιμήθηκα με μια ανάλαφρη λύπη στο σώμα μου, και εκείνος ο ύπνος διήρκεσε μέχρι την ώρα που το πρωινό φως τρύπωσε από την κουρτίνα και έπεσε στα βλέφαρά μου. Ένωσα καλά όταν συνειδητοποίησα, με το πρώτο ξύπνημα, ότι στο σπίτι που βρισκόμουν κοιμόνταν πάνω από είκοσι άνθρωποι.

Ντύθηκα και βγήκα στον κήπο. Φυσούσε ένα ευχάριστο αεράκι που δρόσιζε απαλά το πρόσωπό μου. Περιπάτησα ανάμεσα στα χαμηλά δέντρα, και κοίταξα πέρα από τη νοτιή γραμμή του ορίζοντα. Ο κήπος ξεκινούσε καθώς έμπαινε κανείς από την κεντρική μεγάλη εξωτερική καγκελόπορ-

τα και εκτεινόταν μέχρι την αποθήκη και το σπιτάκι του Μάριου. Στο βόρειο κομμάτι του όμως άλλαξε τελείως μορφή, αφού αυτή η ολάνθιστη έκταση έφτανε μέχρι τους πρόποδες του βουνού που διακρινόταν στο βάθος. Από τη νότια πλευρά, η φύση ήταν ηπιότερη, ένα χωράφι με γρασίδι και θάμνους διάσπαρτους από δω κι από κει, έως τον επόμενο οικισμό, που ήταν και περισσότερο πυκνοκατοικημένος και, από όσο θυμόμουν, στον θείο δεν άρεσε καθόλου. Στη μικρή πρωινή βόλτα μου, συνάντησα και δύο ακόμη συγγενείς, που κι εκείνοι είχαν ξυπνήσει νωρίς και απολάμβαναν την εξοχή, και παραπέρα τον ξάδερφο που ζούσε κοντά μου στην πόλη. Χαιρετηθήκαμε και ενστικτωδώς κατευθυνθήκαμε προς το εσωτερικό του σπιτιού. Ήταν μια μαύρη μέρα για την οικογένεια, αφού ο θείος εκείνο το πρωί έφυγε οριστικά από τον κόσμο. Ο γιατρός ήρθε γύρω στις εννιά, μας χαρέτησε με ένα νεύμα, δεν είπε λέξη, ανέβηκε στο δωμάτιο με αθόρυβα βήματα. Εμείς είχαμε πάρει τις θέσεις μας στο σαλόνι, το αλκοόλ, αν και ήταν νωρίς ακόμα, γέμιζε τα ποτήρια μας· επικρατούσε μια ήπια ένταση, ήταν μάλλον λογικό υπό τις συνθήκες που επικρατούσαν. Ύστερα από λίγο είδαμε τον γιατρό να κατεβαίνει και πάλι τις

σκάλες. Τα βήματά του ήταν σταθερά και ισορροπημένα, δεν έμοιαζε θλιμμένος, μα διαβάσαμε στο βλέμμα του τον θάνατο. Όμως αυτή τη φορά η όψη του εξέπεμπε ένα φως, σαν να ήθελε να μας υπενθυμίσει ότι ο θεός είχε το τέλος που του άξιζε, έφυγε γαλήνια και ανώδυνα, έχοντας ζήσει μια γεμάτη ζωή· είχε υπάρξει ένας μεγαλόψυχος άνθρωπος που έκανε τα πάντα για την ευτυχία των συνανθρώπων του.

Η μία από τις νοσοκόμες βγήκε στο πλατύσκαλο και μας είπε ότι μπορούσαμε να ανέβουμε, θα μπαίναμε στο δωμάτιό του ανά τρεις. Φτάνοντας στον πάνω όροφο σταθήκαμε στη θεόρατη σάλα, δεν υπήρχαν καρέκλες, ο χώρος έμοιαζε αχανής, η δεύτερη νοσοκόμα έκανε σβούρες γύρω απ' τον εαυτό της μιλώντας στο τηλέφωνο αρκετά μεγαλόφωνα, κάτι που μας φάνηκε ότι δεν ταίριαζε πολύ με την περίσταση. Ο Μάριος βρισκόταν σε υπερδιέγερση, ανεβοκατέβαινε τους ορόφους, άνοιγε τις θεόρατες ντουλάπες που εφάπτονταν στον τοίχο της αίθουσας και ψαχούλευε πάκα με χαρτιά, έγγραφα· δεν μπορούσα να δω καθαρά. Όταν ήρθε η σειρά μου να αντικρίσω τον θείο, πήρα μια ανάσα και μπήκα. Η ανακούφιση ήταν μεγάλη. Ο θεός ήταν όμορφος, γαλήνιος και ζεστός, είχες την εντύ-

πωση ότι σε λίγο θα σηκωθεί για να πάρει το πρωινό του. Έκλεισα το χέρι του μέσα στο δικό μου, του έδωσα ένα φιλί στο μέτωπο και αποχώρησα.

Η τελετή θα γινόταν ύστερα από τρεις μέρες. Ο αγαπημένος μας θείος θα αναπαυόταν δίπλα στη σύζυγό του, στον οικογενειακό τάφο που είχε φροντίσει να αποκτήσουν πριν από χρόνια. Οι συγγενείς δεν είχαμε λόγο να παραμείνουμε περισσότερο στο σπίτι, ανταλλάξαμε μερικές σπαρταξικάρδιες αγκαλιές, ανανεώσαμε το ραντεβού μας για τη μέρα της κηδείας και αποχωριστήκαμε χαιρετώντας και ευχαριστώντας τον γιατρό για την υποστήριξή του, όλο αυτό το διάστημα, στον θείο. Εγώ αποφάσισα να περιμένω μέχρι τις πρώτες απογευματινές ώρες, ξάπλωσα στην πολυθρόνα μου και σκεφτόμουν. Την επόμενη μέρα με περίμενε πολλή δουλειά. Είχα τρία σημαντικά ραντεβού στη σειρά, περισσότερο όμως με απασχολούσε το πρώτο που σχετιζόταν με την ενοικίαση του μεγαλύτερου από τους χώρους που διέθετα. Η δουλειά μου ήταν σχετικά εύκολη και μου απέδιδε πολλά χρήματα. Ήμουν τυχερός, πολλοί σίγουρα θα έφταναν να με φθονήσουν για αυτή μου την τύχη. Εκμεταλλευόμουν μια σειρά από ακίνητα, συμπεριλαμβανομένων και τριών κεντρικών κτιρίων που

κληρονόμηση απ' τη μητέρα μου, τα οποία νοίκιαζα για μικρά χρονικά διαστήματα, ακόμη και ημερησίως, για τις ανάγκες εκδηλώσεων, ομιλιών και άλλων ποικίλων δραστηριοτήτων. Ζούσα άνετα, όμως δεν έπαιρνα ιδιαίτερη ευχαρίστηση από τη ζωή μου. Οι έρωτές μου δεν ευδοκιμούσαν ποτέ, κάτι εσωτερικό συνέβαινε και δεν δινόμουν ολοκληρωτικά στις ερωμένες μου, βίωνα μια αυνανιστική συνθήκη, σαν να υπήρχε ένας τοίχος μπροστά μου, τον οποίο σχεδόν ποτέ δεν κατάφερα να προσπεράσω. Δεν ήμουν ευτυχιμένος. Ωστόσο δεν θα με χαρακτήριζα καταθλιπτικό άνθρωπο, θα έλεγα ότι μάλλον υστερούσα στη συντροφικότητα, να, αυτό ήταν, δεν είχα το χάρισμα να μοιράζομαι τη ζωή μου με τους συνανθρώπους μου, δεν ήξερα πώς να το κάνω αυτό.

Κατά τις τέσσερις μπήκα στο αυτοκίνητό μου, το είχα παρκάρει στην πλαϊνή πλευρά του σπιτιού, κάτω από μια συστοιχία δέντρων, χρειάστηκαν αρκετά μανουβραρίσματα προκειμένου να βγω στο κατηφορικό μονοπάτι που οδηγούσε στην εθνική οδό. Άφηνα το σπίτι του θείου με βαριά καρδιά, αλλά ήσυχος που είχα καταφτάσει τη σωστή στιγμή, ήμουν εκεί στο τέλος του. Κανείς δεν κατάφερε να τον δει και να του μιλήσει, αφού είχε

πέσει σε κώμα, μα, ακόμη κι έτσι, ήταν περιτριγυρισμένος από τους αγαπημένους του. Κάτι ήταν κι αυτό, κι αν δεν ήταν για εκείνον, ήταν τουλάχιστον για όλους εμάς.

Έλεγα την κυκλοφορία και στις δύο κατευθύνσεις και ξεκίνησα. Δεν φαινόταν να έχει κίνηση, ήταν μια ευχάριστη διαδρομή και ο καιρός ήταν ευνοϊκός· εκείνος ο γεμάτος δροσιά αέρας με πλημμύρισε με μια αναπάντεχη εσωτερική χαρά. Πήρα τη στροφή προς τα δεξιά, πέρασα από την περιοχή με τα πολλά πλατάνια και έφτασα ως τη διασταύρωση, από εκεί η διαδρομή ήταν απλώς μια μεγάλη ευθεία. Αμέσως μετά τη στροφή, κι ενώ στο μυαλό μου έρχονταν οι αυριανές επαγγελματικές μου συναντήσεις, είδα από μακριά μια γνώριμη φιγούρα να περιμένει στη στάση των υπεραστικών λεωφορείων. Ήταν ο Μάριος. Έκοψα ταχύτητα και σταμάτησα ακριβώς μπροστά του, του πήρε μερικά δευτερόλεπτα να καταλάβει και να με αναγνωρίσει, αλλά αμέσως μετά σηκώθηκε απ' τη θέση του και χαμογέλασε.

«Πού πας;» τον ρώτησα.

«Στην πόλη, πρέπει να τακτοποιήσω κάτι θέματα για την Τετάρτη», είπε με ήρεμο τόνο, κρατούσε έναν μεγάλο χαρτοφύλακα, αναφερόταν σαφώς

σε ορισμένα γραφειοκρατικά θέματα γύρω απ' την κηδεία.

«Αφού πηγαίνεις στην πόλη, μπες μέσα λοιπόν, θα σε πάω εγώ», του πρότεινα. Δίστασε λίγο, σαν να ντρεπόταν, αλλά γρήγορα πήρε δίπλα μου τη θέση του συνοδηγού.

Φαινόταν κάπως χαμένος, και πώς να μην είναι, είχε ζήσει με τον θείο τόσα χρόνια, έμοιαζε σαν να μην είχε συνειδητοποιήσει ακόμα τι είχε συμβεί, καταλάβαινα ότι δεν μπορούσε να εστιάσει στην κουβέντα, μπέρδευε τα λόγια του, προσπάθησα να τον ηρεμήσω.

«Μάριε, ξέρω πως είναι δύσκολο για σένα, ο θείος ήταν σχεδόν πατέρας σου, καταλαβαίνω πώς αισθάνεσαι, ίσως πόνεσες περισσότερο απ' όλους μας».

«Ναι, ξέρετε, εδώ έχω περάσει σχεδόν όλη τη ζωή μου», είπε σε πολύ προσωπικό τόνο, του πρότεινα να μου μιλάει στον ενικό, άλλωστε είχαμε την ίδια ηλικία. Χαμογέλασε.

«Πού θα μείνεις μέχρι την κηδεία;» τον ρώτησα από καθαρή περιέργεια.

«Σε ένα ξενοδοχείο, για ένα τριήμερο δηλαδή, μετά... μετά δεν ξέρω, θα γυρίσω στο σπίτι, για λίγο βέβαια».